

Урок-тренінг «Безпека в Інтернеті»

Мета:

Ознайомити учнів відомостями щодо ризиків в мережі Інтернет. Сформувати у дітей розуміння необхідності дотримання безпечних форм та правил поведінки в мережі Інтернет.

Обладнання.

Презентація «Безпека в Інтернеті», плакат «Інтернет-загрози для дітей», фліпчарт, папір А6 (на кожного учня по 2 шт.), стікери, зображення квітки, світлофору, валізи, кошика, пральної машини, пам'ятки «Правила безпечного користувача Інтернету»

Хід уроку

I. Організаційний етап.

II. Актуалізація опорних знань.

Налаштовування браузера

Параметри роботи браузера, які налаштовує користувач до своїх потреб:

- а) Створити профіль _____, якщо користувач хоче популяризувати _____ в Інтер'неті;
- б) Задати рівень _____ до сертифікованих інформаційних ресурсів (високий, середній, низький);
- с) Задати правила зберігання у журналі відвіданих _____ сторінок;
- д) Вимкнути режим _____ з метою прискорення роботи браузера;
- е) Вимкнути _____ та анімації;
- ф) Заблокувати контакт з окремими _____ тощо.
- г) Задати обмеження доступу неповнолітнім _____;

Слова для довідки:

№	Текстовий блок
1.	з особистими даними
2.	безпеки доступу
3.	за певну кількість днів
4.	відображення рисунків
5.	щодо перегляду сайтів для дорослих
6.	відтворення звуку, відео
7.	адресами
8.	інформацію про себе

III. Мотивація

Міжнародний день безпечного інтернету ([англ. SaferInternetDay](#)), заснований Єврокомісією у 2004 році, традиційно святкується у вівторок другого тижня лютого з 2004 року.

Цього дня в багатьох країнах світу обговорюються:

- шляхи безпечного використання молоддю Інтернету,
- питання інтернет-етики,
- загрози протизаконного контенту.

Сучасні діти живуть у світі, в якому електронні комунікації стали реальністю, а комп'ютер – частиною їхнього природного оточення. Інтернет – чудове джерело нових знань, засіб для навчання, спілкування та відпочинку. Проте ним можуть також зловживати, наприклад, використовувати для

- розсилання комп'ютерних вірусів і небажаної пошти,

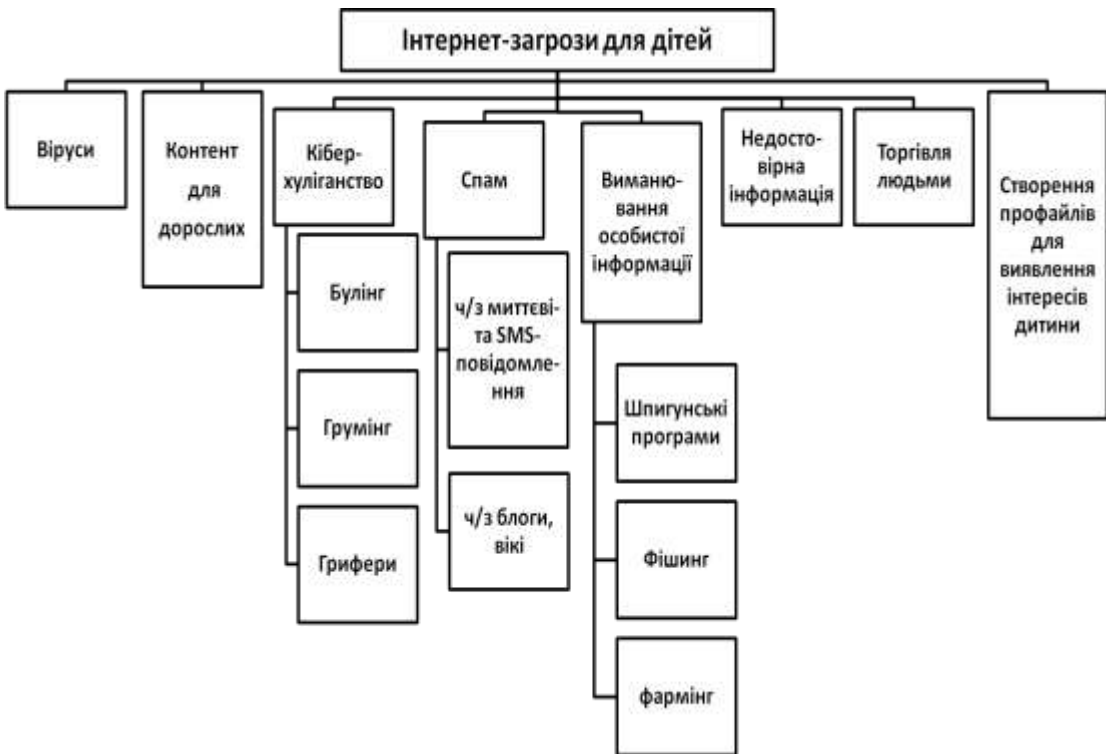
- отримання інформації особистого характеру для краж, шантажу, переслідувань і розповсюдження,
- інформування про сайти, небезпечні для дітей, наприклад, про секти, наркотики та їх виготовлення, різні види насильства.

Ось чомуважливо бути обізнаним з питаньінформаційної безпеки.

IV. Оголошення теми та мети уроку.

V. Проведення тренінгу

Структура тренінгу

№	Вид діяльності	Опис діяльності	Ресурси
1	Інформативний блок №1	За допомогою PowerPoint учитель визначає спільно із учасниками рівень проникнення Інтернету у життя Обговорення отриманої інформації	
2	Інформативний блок №2	За допомогою PowerPoint учитель інформує учасників про ризики в мережі Інтернет	
		 • Кібер-булінг – одна з форм переслідування дітей та підлітків за допомогою ІКТ. • Для цього можуть створювати сайти, на яких розміщуються матеріали, що компроментують дитину (фото, відеозйомки тощо) • Кібер-грумінг – входження у довіру до дитини з метою використання її у сексуальних діях • Грифери – інтернет-шахраї, які заважають учасникам он-лайн ігор спокійно грати • Фішинг – крадіжки конфіденційної інформації • Фармінг – різновид шахрайства в Ітернеті, коли оманливим шляхом користувач потрапляє на ідентичну копію відомих сайтів. • Потім відбувається зараження комп'ютера вірусами та шпигунським програмним забезпеченням	
3	Мозковий штурм	Учитель ставить проблемне запитання «Як захистити себе в мережі Інтернет?»	
4		Вправи на формування стійкої мотивації до дотримання безпечних форм поведінки в мережі Інтернет:	

	- Під час спілкування у соціальних мережах; - Під час обміну миттєвими повідомленнями; - Під час обміну фотографіями на іншою особистою інформацією; - При користування електронною поштою; - При потраплянні на сайти із дорослим контентом та контентом, який є небажаний для дітей.	
	<u>Вправа 1: Гра «Квітка»</u> Мета: знайомство учасників для створення комфортної атмосфери для роботи Метод: індивідуальна робота Опис вправи: Перед початком вправи вчитель прикріплює квітку, зроблену із кольорового паперу без пелюстків на дошці (малюнок 1). Вчитель роздає кожному учню стікери та дає завдання учасникам вгадати собі прозвисько («нікнейми»), якими вони користуються при спілкуванні в Інтернет просторі або хотіли б використовувати, та написати їх на стікерах. Кожнен учень виходить із стікером, називає нікнейм, своє реальне ім'я та хобі та наклеює стікер з нікнеймом на квітку, так щоб стікер став пелюстком квітки. Після виконання вправи квітка залишається для наступної вправи (Дивіться малюнок 2). <u>Вправа 2: Інтерактивна гра «Казка про Скріпочку»</u> Мета: в ігровій формі розповісти про один із можливих випадків шахраю та проговорити основні правила знайомства в Інтернеті. Метод: метод гри, індивідуальна робота. Опис вправи: На початку гри кожному з учасників видається канцелярська скріпка (бажано, кольорова). ^ Слова ведучого-тренера: - Ми пропонуємо до Вашої уваги казку про дівчинку Скріпочку, таку ж, як і у Вас в руках. Скріпочка дуже товариська і весела. На день народження батьки подарували їй комп'ютер та підключили до мережі Інтернет, тепер у неї з'явилося більше можливостей для спілкування. <i>(Учасникам пропонується розігнути скріпочку і зробити з неї посмішку).</i> - Спілкуючись «в контакті» з друзями, одного разу вона отримала цікаве повідомлення від незнайомого хлопця, який незабаром запропонував їй дружбу. З кожним днем спілкування Скріпочка розуміла, що в них багато спільного, та й за віком хлопець був лише на один рік старше за неї. На фото, яке вона отримала, він був дивовижно гарним і добрим хлопцем, тому у Скріпочки не виникло сумнівів щодо зустрічі з ним. Але говорите про це батькам дівчинка не стала, адже думала, що повернеться додому раніше, ніж вони прийдуть з роботи. Скріпочка уявляла, що її новий друг приїде на зустріч з гарними квітами. <i>(Учасникам пропонується зробити зі скріпочки квітку)</i> - Коли ж дівчинка прийшла на призначене місце зустрічі, там було темно і безлюдно, проте це її зовсім не турбувало, адже її новий знайомий хотів, щоб їм ніхто не заважав. Проїшов деякий час і, раптом перед Скріпочкою з'явився неохайно вдягнений дорослий чоловік. Як з'ясувалося - це був той, хто видавав себе в Інтернеті за чемного і доброго хлопця. Чоловік відібрав сумку і мобільний телефон та почав погрожувати, якщо вона розповість про нього. Дівчинка дуже злякалась, вирвалась з ціпких рук чоловіка та втекла додому. Ця історія дуже вразила Скріпочку. Вона хотіла забути про те, що сталося і повернути все на свої місця. <i>(Учасникам пропонується повернути скріпочку в первинну форму)</i> - У вас вийшло? Ось і у Скріпочки не вийшло. Як ви гадаєте, де допустила помилку Скріпочка? Що було необхідно зробити інакше? <u>ПАМ'ЯТАЙТЕ:</u> Якщо хтось незнайомий запропонує Вам дружбу в Інтернеті, згадайте казку про маленьку Скріпочку та дотримайтесь цих правил: • не вірте тим даним і фотографіям, які Вам надсилають; • погоджуйтесь на зустріч лише вдень та в людному місці; • повідомте батькам про зустріч або візьміть їх з собою.	

Вправа3: Гра «Хто надіслав тобі листа?»

Мета: показати учням на прикладі що в Інтернет просторі не існує почерків, тому ти ніколи не знаєш хто знаходиться по той бік комп'ютера або мобільного телефону.

Метод: метод гри, індивідуальна робота

Опис вправи:

Для цієї вправи вчитель використовує «Квітку» з попередньої вправи. Вчитель видає учням стікери і просить кожного написати позитивне побажання або просто хороші слова на стікері. А потім наклеїти їх поряд з будь-яким зі стікерів з нікнеймами на аркуші з квіткою. Кожен учень має наклеїти побажання до чужого нікнейму так щоб власники нікнеймів не бачили хто надає їм побажання. Учасники отримують побажання до свого нікнейму і намагаються вгадати, хто надіслав їм це «повідомлення» (дивіться Малюнок 3). У 99% учасники не можуть вгадати відправника повідомлення.

Вчитель робить висновок, що так само відбувається і зі спілкуванням в Інтернет просторі. Дуже складно перевірити, хто саме пише тобі листи, спілкується з тобою.

Якщо учасники групи добре знайомі між собою, вони можуть вгадувати відправника за почерком. У такому випадку вчитель робить висновок, що в Інтернет просторі не існує почерків, тому ти ніколи не знаєш хто знаходиться по той бік комп'ютера або мобільного телефону.

Вправа 4 «Інтернет-Світлофор»

Мета: Розробка правил поведінки в Інтернеті

Метод: обговорення в групі

Опис вправи:

Вчитель зачитує правило. Учнім потрібно визначити, до якої групи його можна віднести: червоної – «Так робити неможна!», жовтої – «Будь уважним», зеленої – «Роби так!». Учні також можуть запропонувати свої правила.

Орієнтовний список правил:

Запрошують листуватися, грати, обмінюватися – перевіряти, чи немає підступу.

Використовувати «НІК» у листуванні.

Поважати іншого користувача.

Відкривати тільки ті посилання, в яких впевнений.

Повідомляти свою приватну інформацію.

Відкривати вкладені файли електронної пошти, коли не знаєш відправника

Розсилати самому спам, та «інформаційний бруд»

Грубіяти, чіплятися, чинити тиск на співрозмовників. Відкривати спливаючі вікна.

Зустрічатися з інтернет-знайомими, це може бути небезпечно.

Погоджуватись на зустріч лише в день та в людному місці.

Якщо опиняєшся в складній ситуації поговори з кимось.

Встановлювати на комп'ютер антивірусні програми.

Встановлювати фільтри на адреси інтернет-ресурсів.

Анкетування «Безпека в інтернеті»

Анкета «Безпека в Інтернеті»

Опитування для учнів

Скільки Вам років?

- 8-10
- 11-15
- 16-20

Скільки років Ви користуєтесь Інтернетом?

- менше року
- 1-3 роки
- 4-5 років
- Ваша відповідь _____

Скільки Вам було років, коли Ви почали користуватись Інтернетом?

- менше 8 років
- 8-10 років

	• 11-15 років • 16-20 років Де відбулось Ваше перше знайомство з Інтернетом? • Вдома • В школі • В Інтернет-клубі • У друзів • Ваша відповідь _____ Скільки часу Ви проводите в Інтернеті? • менше години • 1-3 години • 4-5 годин • більше 5 годин Чи контролюють батьки час роботи за комп'ютером? • так • ні • інколи Чи знають батьки з ким Ви спілкуєтесь в Інтернеті? • так • ні • не про всіх Які сайти Ви використовуєте? Ваша відповідь _____ _____ _____ Скільки часу Ви проводите з друзями на вулиці? • менше години • 1-3 години • 4-5 години • Ваша відповідь _____ Чи запитували у Вас особисті данні (паспорт, адреса, телефони)? • Так • Ні Чи даєте Ви свої особисті дані в Інтернеті? • Так • Ні • Інколи Як ви розумієте висловлення «Безпека в Інтернеті»? Ваша відповідь _____ Вправа 5 :Підсумки (вправа «Валіза») Мета: підвести підсумки особистої участі у тренінгу Метод: обговорення в групі, виконання індивідуальних творчих завдань Опис вправи: • На початку вправи кожний учасник отримує стікер та закінчує фразу „Я сьогодні зрозумів ...” • Тренер на листі ватману малює <i>валізу, пральну машинку і корзину для сміття</i> (або має домашню заготовку). • Кожному учаснику пропонується розподілити «знання і навички, що вони отримали на тренінгу», за принципом: • якщо учасник не отримав ніякої цінної для себе інформації або йому було було нецікаво – стікер « відправляють» до корзини для сміття; • якщо є нові знання, але їх треба ще раз «прокрутити» - до пральної машини; якщо отримані знання нові та корисні – до валізи, щоб забрати з собою та втілювати в життя.		
6	Інформативний блок №3	За допомогою PowerPoint учитель узагальнює правила безпеки в мережі Інтернет.	

VI. Підсумок уроку.(За допомогою презентації учитель узагальнює правила безпеки в мережі Інтернет та роздає пам'ятки «Правила безпечного користувача Інтернету»)

Щоб використання Інтернету було для вас безпечним, пропонуємо вам виконувати такі рекомендації:

Захистіть свій комп'ютер

- Завжди оновлюйте операційну систему.
- Використовуйте антивірусну програму.
- Не завантажуйте програми, музику й інші файли без дозволу батьків.
- Закривайте сумнівні спливаючі вікна (*Спливаючі вікна — це невеликі вікна з повідомленнями, які закликають вас клацнути у вікні.*).

Захистіть себе в онлайні

- Не повідомляйте про себе особистої інформації (домашню адресу, номер домашнього телефону, робочу адресу батьків, їхній номер телефону, назву й адресу школи.)
- Думайте про те, з ким ви розмовляєте. Ніколи не погоджуйтеся на зустріч з людиною, з якою ви познайомилися в Інтернеті.
- Не посилайте свої фотографії чи іншу інформацію без дозволу батьків.
- Пам'ятайте, що в Інтернеті не все є надійним і не всі є чесними.

П'ять правил використання електронної пошти:

- Ніколи не відкривайте підозрілі повідомлення або вкладення електронної пошти, що надійшли від людей, яких ви не знаєте. Натомість відразу видаляйте їх.
- Ніколи не відповідайте на небажану пошту.
- Використовуйте фільтр спаму (*заборону відкриття повідомлень з рекламою*).
- Ніколи не пересилайте «ланцюгові» повідомлення електронної пошти. Видаляйте їх одразу після надходження.

Розумні користувачі Інтернету у разі виникнення питань чи проблем відвідають сторінку www.onlandia.org.ua або зателефонують на гарячу лінію 8-800-500-33-50

Захистіть себе та свій Інтернет-простір!